ดอกไม้เพลิงไม่ใช่ของเล่น! ซื้ออย่างไรให้ปลอดภัย

นายกนกพล เอกเพ็ชร์
นักวิชาการเผยแพร่

ในทุกปีจะปรากฏข่าวผ่านทางสื่อเกี่ยวกับอุบัติเหตุและอันตรายที่เกิดจากพลุ ประทัด ดอกไม้เพลิง บางรายสูญเสียอวัยวะถึงขั้นพิการหรือเสียชีวิต ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการเล่นโดยคึกคะนอง การเล่นที่ไม่ถูกวิธี หรือเกิดจากการเก็บรักษาที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นเพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับความปลอดภัยจากสินค้าดังกล่าวจึงสมควรกำหนดให้ดอกไม้เพลิงเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก ฉบับที่ 36 (พ.ศ. 2556) ดอกไม้เพลิงเป็นสินค้าที่หลายคนนำมาใช้ในช่วงเทศกาลและงานเฉลิมฉลอง แต่เนื่องจากเป็นสินค้าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้หากใช้อย่างไม่เหมาะสม ผู้บริโภคจึงควรให้ความสำคัญกับ การอ่านฉลาก ผู้เล่นดอกไม้เพลิงที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี ต้องอยู่ในการกำกับดูแลของผู้ใหญ่และควรเก็บให้พ้นมือเด็ก ไม่ควรเก็บรักษาไว้ในที่มีอุณหภูมิสูงและควรเล่นในที่โล่งกว้าง ห่างไกลจากวัตถุไวไฟต้องระบุคำเตือน **“อันตรายอาจถึงตายหรือพิการหากเล่นไม่ถูกวิธีหรือคึกคะนอง”**

กรณีขายสินค้าที่ควบคุมฉลากโดยไม่มีฉลาก หรือมีฉลากไม่ถูกต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าเพื่อขายต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หากประชาชนพบเห็นการจำหน่ายสินค้าดังกล่าวไม่มีฉลาก หรือฉลากไม่ถูกต้อง สามารถแจ้งเบาะแสได้ที่ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้วยตนเอง หรือผ่านระบบออนไลน์ทางเวปไซต์ www.ocpb.go.th ทางแอปพลิเคชัน OCPB Connect และสามารถสอบถามได้ที่สายด่วน สคบ. 1166

OCPB Connect

กฎหมายฉบับเต็ม

ฉลากบอกความจริงได้แค่ไหน? กับสารเพิ่มประสิทธิภาพพืชและสารปรับปรุงดิน

กฤดิกร แจ่มตระกูล
นักประชาสัมพันธ์

ฉลากเปรียบเสมือน "บัตรประจำตัว" ของสินค้า สินค้าทางการเกษตรก็เช่นกัน เกษตรกรต้องตัดสินใจซื้อจากสิ่งที่ฉลากบอก เพราะในท้องตลาดมีสินค้าเกษตรกลุ่มหนึ่งที่ไม่ใช่ปุ๋ย และไม่ใช่วัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย เช่น สารจับใบ สารไคโตซาน สารสกัดจากสาหร่าย กรดอะมิโนสำหรับพืช และสารปรับปรุงดิน เกษตรกรใช้สินค้าเหล่านี้กันอย่างแพร่หลาย แต่บนฉลากมักอวดอ้างว่าช่วยให้ดินดีขึ้นหรือพืชโตเร็ว ทั้งที่ไม่สามารถทดสอบพิสูจน์ได้ว่าเป็นจริงตามที่โฆษณาหรือไม่? สินค้ากลุ่มนี้ไม่มีกฎหมายฉบับใดควบคุมโดยตรง

สคบ. อาศัยอำนาจตามมาตรา 30 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 กำหนดให้ "ผลิตภัณฑ์สารเพิ่มประสิทธิภาพพืช" และ "ผลิตภัณฑ์สารปรับปรุงดิน" เป็น สินค้าที่ควบคุมฉลาก หลักการสำคัญคือ ข้อความบนฉลากต้องตรงต่อความเป็นจริง ไม่ทำให้ผู้ซื้อเข้าใจผิดเกี่ยวกับสาระสำคัญของสินค้า **ฉลากที่ดีต้องระบุ** (1) ข้อมูลสินค้า ได้แก่ ประเภทหรือชนิดสินค้า ชื่อทางเคมีหรือชื่อสามัญ (ถ้ามี) สรรพคุณ และปริมาณสารสำคัญ โดยสินค้าที่ไม่ใช่ของเหลวให้ระบุเป็นร้อยละ ส่วนของเหลวให้ระบุความเข้มข้นเป็นน้ำหนักต่อปริมาตร (2) ข้อมูลผู้รับผิดชอบ ได้แก่ ชื่อหรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนในประเทศไทยของผู้ผลิต หรือผู้นำเข้า ประเทศที่ผลิต และสถานที่ตั้ง (3) ข้อมูลการใช้งาน ได้แก่ อัตราส่วน ขั้นตอน วิธีใช้ วิธีเก็บรักษา อาการเกิดพิษและวิธีแก้พิษเบื้องต้น (4) ข้อมูลความปลอดภัย ได้แก่ คำเตือนและข้อห้ามใช้ ซึ่งต้องใช้ตัวอักษรใหญ่กว่าข้อความอื่นและสีตัดกับพื้น (5) ข้อมูลเชิงพาณิชย์ ได้แก่ ปริมาณหรือน้ำหนักสุทธิ วันเดือนปีที่ผลิต วันหมดอายุ (ถ้าสินค้ามีอายุการใช้งาน) และราคาเป็นเงินบาท

โดยฉลากต้องระบุข้อความนี้ **"ผลิตภัณฑ์นี้ไม่จัดเป็นปุ๋ยตามกฎหมายว่าด้วยปุ๋ย และวัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย หรือสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช"** ด้วยตัวอักษรมีความสูงไม่ต่ำกว่า 5 มิลลิเมตรและสีข้อความตัดกับพื้น ข้อความนี้ช่วยให้ผู้ซื้อรู้ว่าสินค้าไม่ใช่ปุ๋ยและไม่ใช่ยาฆ่าแมลง

สรุปได้ว่า "ฉลากที่ดี" ต้องมีความจริงครบถ้วนและข้อมูลที่ชัดเจน ต่อไปหากผู้บริโภคเห็นการโฆษณาสินค้าว่าเป็น "อาหารเสริมให้พืช" หรือ "สารบำรุงดิน" เราคงต้องพลิกอ่านฉลากดูว่ามีข้อมูลให้มาครบตามกฎหมายหรือไม่ การอ่านฉลากอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะของผู้บริโภคที่ใช้ได้ตลอดชีวิต ไม่ว่าจะซื้อสินค้าหรือบริการใดก็ตาม ทั้งนี้หากผู้บริโภคมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสินค้าและบริการติดต่อสอบถามได้ที่สายด่วน สคบ. 1166 และหากถูกละเมิดสิทธิ์สามารถร้องเรียนได้ที่ www.ocpb.go.th

ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก เรื่อง ให้ผลิตภัณฑ์สารเพิ่มประสิทธิภาพพืชและผลิตภัณฑ์สารปรับปรุงดินเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก

เมื่อซื้อบ้านจัดสรร...แต่ไม่รู้ว่าที่ดินจะถูกเวนคืน

กฤติกร แจ่มตระกูล
นักประชาสัมพันธ์

กรณีที่ผู้บริโภคซื้อบ้านในโครงการบ้านจัดสรร หรือการซื้อที่ดินจัดสรรไว้สำหรับปลูกสร้างบ้านในภายหลัง การตรวจสอบเกี่ยวกับที่ดินเป็นสิ่งสำคัญเช่น การตรวจแนวเขตที่ดิน ทางสัญจร การเวนคืน ต่างๆ เหล่านี้ผู้บริโภคจะต้องไม่ละเลยเพราะหากพบปัญหาขึ้นหลังจากที่ซื้อมาแล้ว การแก้ไขจะเป็นเรื่องยาก บทความนี้ถอดเนื้อหาจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๐๘/๒๕๖๑ เรื่องเกิดขึ้นเมื่อผู้บริโภคตัดสินใจซื้อบ้านพร้อมที่ดินในโครงการหมู่บ้านจัดสรรจากบริษัทหนึ่ง โดยได้ทำสัญญาจะซื้อจะขาย พร้อมชำระเงินครบถ้วนและรับโอนกรรมสิทธิ์เรียบร้อยแล้ว แต่ภายหลังกลับพบว่าที่ดินและบ้านที่ซื้อมานั้นเข้าข่ายจะถูกเวนคืนซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่บริษัทผู้ขายทราบอยู่ก่อนแล้วตั้งแต่ก่อนทำสัญญาแต่กลับปิดบังไม่แจ้งให้ผู้ซื้อทราบ เมื่อผู้บริโภคทั้งสองทราบความจริงจึงใช้สิทธิยกเลิกสัญญา ส่งผลให้สัญญาซื้อขายกลายเป็นโมฆะและฟ้องเรียกเงินคืนพร้อมค่าเสียหาย จากบริษัทผู้ขายในหลายรายการ เช่น ค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ๓,๕๙๐,๐๐๐ บาท ค่าติดตั้งโทรศัพท์ ค่าธรรมเนียมโอนกรรมสิทธิ์ ค่าประกันมิเตอร์ไฟฟ้าและน้ำประปา ดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต้องจ่ายธนาคาร ค่าประกันอัคคีภัย และส่วนต่างราคาที่ดินที่ปรับตัวสูงขึ้น

ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษาให้ บริษัทต้องคืนเงินค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างจำนวน ๓,๕๙๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ให้แก่ผู้บริโภค โดยผู้บริโภคต้องโอนที่ดินคืนให้บริษัท แต่ศาลทั้งสองชั้นไม่ได้สั่งให้ชดใช้ค่าเสียหายรายการอื่นๆ ที่ผู้บริโภคเรียกร้องเพิ่มเติม โดยเห็นว่าไม่มีกฎหมายรองรับ ฝ่ายผู้บริโภคจึงยื่นฎีกาต่อสู้คดีต่อ

ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคเห็นต่างจากศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ โดยวินิจฉัยว่าการที่บริษัทจงใจปิดบังข้อเท็จจริงเรื่องการเวนคืน ถือเป็นการ ละเมิดสิทธิผู้บริโภค ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งคุ้มครองสิทธิของประชาชนไว้ ๕ ประการ ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องครบถ้วน สิทธิที่จะเลือกซื้อสินค้าได้อย่างอิสระ สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัย สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา และสิทธิที่จะได้รับการชดเชยความเสียหาย ศาลฎีกาชี้ว่า การปิดบังข้อมูลสำคัญเช่นนี้ ถือเป็นการโฆษณาด้วยข้อความไม่เป็นธรรมที่ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดในสาระสำคัญของสินค้า และเป็นการตัดโอกาสที่ผู้บริโภคจะใช้ข้อมูลนั้นตัดสินใจ จึงถือเป็นการ ทำละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐ บริษัทจึงต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริงจากการกระทำดังกล่าวด้วย ไม่ใช่แค่คืนเงินค่าที่ดินเพียงอย่างเดียว ส่งผลให้บริษัทต้องจ่ายเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินค่าที่ดินเดิม ได้แก่ ค่าติดตั้งโทรศัพท์ ๓,๕๘๔.๕๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการโอนกรรมสิทธิ์และค่าประกันมิเตอร์ไฟฟ้า-น้ำประปา ๓,๐๑๕ บาท ค่าธรรมเนียมสัญญาจำนองและอากรแสตมป์ ๔,๒๓๕ บาท ค่าประกันอัคคีภัย ๔,๐๑๗.๘๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของแต่ละรายการนับแต่วันที่เกิดค่าใช้จ่ายนั้นๆ และค่าเสียหายจากส่วนต่างราคาที่ดินที่ปรับตัวสูงขึ้นอีก ๑๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารที่ผู้บริโภคต้องจ่ายไปกว่า ๒๐๕,๐๑๗.๘๔ บาทนั้น ศาลเห็นว่าดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปีที่คิดจากเงินต้นค่าที่ดินที่ต้องคืนอยู่แล้ว ครอบคลุมความเสียหายส่วนนี้ไว้แล้วจึงไม่ได้สั่งให้จ่ายเพิ่มอีก

คดีนี้สะท้อนว่าผู้ประกอบธุรกิจที่ปกปิดข้อมูลสำคัญจากผู้บริโภค ทำให้สัญญาเป็นโมฆะแล้วยังต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริงทุกรายการอันเนื่องมาจากการปกปิดนั้นด้วย กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมเมื่อถูกเอาเปรียบจากการทำธุรกรรมที่ไม่โปร่งใส